

Høringssvar NBS(HU) Dokumentasjon av betalingstransaksjoner

Høringssvar med merknader:

- Datatilsynet
- NARF
- Norges Bondelag
- Norges Kommunerevisorforbund
- Norsk Øko-Forum
- Revisorforeningen
- Skattedirektoratet
- Økonomiforbundet

Høringssvar uten merknader:

- Finanstilsynet
- LO
- NAV
- Norges Bank
- Norges Kemner- og Kommuneøkonomers Forbund
- SSB
- Toll- og avgiftsdirektoratet

Norsk RegnskapsStiftelse
Postboks 2914 Solli
0230 OSLO

Deres referanse

Vår referanse (bes oppgitt ved svar)
14/00585-2/HTL

Dato
11. juli 2014

Høringsuttalelse - Høringsutkast til norsk bokføringsstandard NBS (HU) - Dokumentasjon av betalingstransaksjoner

Det vises til høringsbrevet datert 10. februar 2014.

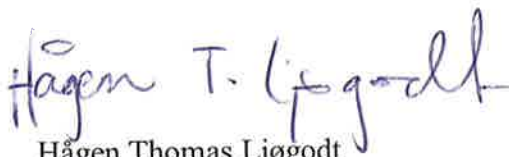
Høringen gjelder høringsutkast til norsk bokføringsstandard og inneholder en nærmere angivelse av hvilke krav som skal stilles til dokumentasjon av betalingstransaksjoner. Standarden utdyper det generelle kravet til dokumentasjon som følger av bokføringsforskriften § 5-11.

Etter det Datatilsynet forstår vil ikke standarden gjelde kravene til dokumentasjon av salgs- og kjøpstransaksjoner, eksempelvis betaling ved passering av automatiske bomstasjoner eller betaling for parkering. Under den forutsetning har ikke Datatilsynet noen innspill til høringsutkastet.

Med vennlig hilsen

Bjørn Erik Thon
direktør

Hågen Thomas Ljøgodt
seniorrådgiver

Kopi: Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet,
v/Statsforvaltningsavdelingen,
Pb 8004 Dep, 0030 Oslo

Norsk RegnskapsStiftelse
E-post: nrs@revisorforeningen.no

Deres ref.:

Vår ref.:
Fs1427/JTK

Dato:
8. mai 2014

Høringsutkast til norsk bokføringsstandard NBS (HU) Dokumentasjon av betalingstransaksjoner

Vi viser til Norsk RegnskapsStiftelses høringsbrev av 10. februar 2014 med forslag til ny bokføringsstandard for dokumentasjon av betalingstransaksjoner, jf. bokføringsloven § 4 nr. 10.

Saken er behandlet i NARFs fagutvalg.

Generelle kommentarer

Vi ser behovet for avklaringer rundt regelverket på dette området, men ønsker samtidig å påpeke at omfanget av god bokføringsskikk nå er betydelig (uttalelser og standarder). Av hensyn til bokføringspliktige, regnskapsførere og andre brukere av god bokføringsskikk, ønsker vi at Bokføringsstandardstyret skal være kritiske til hvilke områder det prioriteres å komme med uttalelser og standarder innenfor, samt omfanget av den veiledning som gis.

Vi mener at de føringer som standarden ser ut til å gi er fornuftige, og at standardens innhold derfor i utgangspunktet er bra. Dette gjelder særlig

- definisjonene av betaler som den som innfrir sin gjeld og betalingsmottaker som den som får innfridd sitt krav (uten krav om sikker identifisering av den fysiske betalingsstrømmen)
- at dokumentasjonen som et minimum må kunne sannsynliggjøre (ikke bevise eller verifisere) hvem motparten i betalingstransaksjonen er
- at dokumentasjonen som et minimum må kunne sannsynliggjøre (ikke bevise eller verifisere) hvilke underliggende transaksjoner betalingen omfatter
- at dokumentasjon av betalingstransaksjoner ikke kan være internt generert informasjon, for eksempel betalingsforslag, men må utstedes av betalingsmottaker eller betalingsformidler

Vi mener likevel at disse føringene dessverre ikke kommer tydelig nok frem i teksten, gjennom den form og de formuleringer som er valgt. Utformingen av standarden er ikke helt heldig, blant annet på følgende måter:

- Det er i uthevet tekst tatt inn avsnitt som ikke inneholder krav som den bokføringspliktige må etterleve.
- I veiledningstekst (ikke uthevet) er det gitt krav gjennom bruk av ordene «skal» og «må».
- Krav er angitt med «må», der øvrige bokføringsstandarder konsekvent benytter «skal».

- Det er ikke alltid lett å se sammenhengen mellom krav og veiledning, og å utlede hva som faktisk gjelder som minimumskrav til dokumentasjon av betalingstransaksjoner for den bokføringspliktige (se kommentarer til de enkelte punktene under).
- Standarden gir beskrivelser av, og føringer for, interne rutiner og intern kontroll, noe som faller utenfor bokføringsregelverkets område.

Totalt sett mener vi at standarden bør bli mer direkte rettet mot å besvare det sentrale spørsmålet om hva dokumentasjon av betalingstransaksjoner skal inneholde. Det bør ikke tas inn føringer for intern kontroll eller beskrivelser av hva den bokføringspliktige kan gjøre dersom den bokføringspliktige selv ønsker enda bedre dokumentasjon og kontroll enn standarden krever. Uthevet skrift bør kun inneholde krav som den bokføringspliktige må etterleve («skal»), mens slike krav ikke bør gis i øvrig tekst.

Punkt 1 Innledning og virkeområde

Øvrige bokføringsstandarder inneholder følgende tekst, som vi mener bør tas inn her:

«Denne standarden består av grunnleggende prinsipper og nødvendige handlinger (skrevet med uthevet skrift), med tilhørende veiledning i form av forklarende og annen tekst. Grunnleggende prinsipper og nødvendige handlinger må leses i sammenheng med den forklarende og utfyllende teksten som gir veiledning for anvendelsen.»

Punkt 3.1 Angivelse av partene

Uthevet tekst er ikke klar på hva som faktisk er krav til angivelse av partene i en betalingstransaksjon. I veiledende tekst er definisjonen av partene tatt inn, sammen med et krav om sannsynliggjøring:

«Betalers er i denne standarden å forstå som den som innfrir sin gjeld. Betaler behøver ikke alltid å være den som faktisk gjennomfører betalingen. Tilsvarende er betalingsmottaker den som får innfridd sitt krav.

En sannsynliggjøring av betaler eller den som innfrir sin gjeld, vil i de fleste tilfeller være tilstrekkelig for å kunne bokføre innbetalingen hos betalingsmottaker.»

Dette poenget kommer ikke klart frem i uthevet tekst (krav), hvor det ser ut som om det stilles strengere krav enn sannsynliggjøring (vår understreking):

«Betalingsmottakers navn vil normalt fremkomme av betalingsdokumentasjonen. Betalingsmottakers kontonummer er likevel det sentrale for å identifisere mottaker. Betaler er den som innfrir sin gjeld.»

Dette styrkes av annen veiledende tekst i punktet, for eksempel (vår understreking):

«Den som betaler, må ha dokumentasjon som viser at kravet er innfridd. Dokumentasjonen må inneholde betalers navn og en identifikasjon av mottaker – kontonummer og eventuelt navn.»

Det bør fremgå av uthevet tekst at en sannsynliggjøring av betaler (den som innfrir sin gjeld) er tilstrekkelig for å kunne bokføre innbetalingen hos betalingsmottaker. På samme måte bør det fremgå klart at det er tilstrekkelig at betaler kan sannsynliggjøre hvilken gjeld som er innfridd (hvem som er betalingsmottaker), uten å kunne bevise hvem som rent fysisk mottar betalingen. Dette innebærer at det ikke vil være absolutt krav om angivelse av navn, kontonummer mv. så lenge partene i betalingstransaksjonen kan sannsynliggjøres på andre måter (for eksempel gjennom KID-nummer, fakturareferanser, kundennummer, dato og beløp mv.).

Forslag til ny uthevet tekst:

«Dokumentasjon av betalingstransaksjoner skal kunne sannsynliggjøre hvem som er betaler og hvem som er mottaker av betalingen. Betaler er den som innfrir sin gjeld. Betalingsmottaker er den som får innfridd sitt krav.»

Eksemplene på ulike betalingsformer, med betaling på vegne av andre mv., kan med fordel flyttes til vedlegg (se standardens punkt 6).

Punkt 3.2 Beløp

Se kommentarer til punkt 3.1 over. Det ser i veiledningsteksten ut til at det stilles strengere krav enn «sannsynliggjøring» ved innbetalinger fra kunder (vår understreking):

«Betalingsmottakeren må vurdere om det er tilstrekkelig å sannsynliggjøre hvilke salgsdokumenter, eventuelt hvilke enkeltposter i salgsdokumentet betalingstransaksjonene gjelder, eller om underliggende detaljer fra bank eller betaler må innhentes. Målet er med størst mulig sannsynlighet å sikre riktig håndtering av betalingstransaksjonen i bokføringen. Dokumentasjonen må kunne etterprøves ved ekstern kontroll.»

Kravet til «størst mulig sannsynlighet» harmonerer etter vårt syn ikke med det generelle kravet til ordinær sannsynliggjøring.

Videre bør det fremgå av uthevet tekst, ikke bare veiledende tekst, at dersom det betales i en annen valuta enn det salgsdokumentet lyder på, skal informasjon om valutaen framgå av betalingsdokumentasjonen. Et krav til å angi betalingsvaluta bør gjelde alle betalinger som ikke skjer i bokføringsvalutaen, og hvor beløpet dermed må regnes om for bokføring.

Forslag til ny uthevet tekst:

«Dokumentasjon av betalingstransaksjoner skal inneholde beløp. Dersom betalingen skjer i en annen valuta enn bokføringsvalutaen, skal dokumentasjonen av betalingstransaksjonen vise hvilke valuta betalingen skjer i.»

Ved betalinger som omfatter flere underliggende transaksjoner, skal dokumentasjonen kunne sannsynliggjøre hvilke underliggende transaksjoner betalingen omfatter.»

Punkt 3.3 Dokumentasjonsdato

Standarden krever at alle betalingstransaksjoner må ha opplysning om oppdragsdato eller valuteringsdato. Det er ikke transaksjonen som skal ha slik opplysning, men dokumentasjonen må inneholde denne informasjonen. Videre bør det fremgå av uthevet tekst, ikke bare veiledende tekst, at den bokføringspliktige kan velge mellom oppdragsdato og valuteringsdato dokumentasjonsdato i bokføringen.

Forslag til ny uthevet tekst:

«Dokumentasjon av betalingstransaksjoner skal inneholde opplysninger om oppdragsdato eller valuteringsdato. Den bokføringspliktige kan velge mellom oppdragsdato og valuteringsdato som dokumentasjonsdato i bokføringen.»

Punkt 3.4 Bankkontoutskriften

Se kommentarer til punkt 3.1 over. Det ser ut til at det stilles strengere krav enn «sannsynliggjøring» (i tillegg inneholder ikke uthevet skrift krav som må etterleves av den bokføringspliktige):

«Bankkontoutskrifter inneholder normalt tilstrekkelig informasjon til å identifisere betaler og betalingsmottaker, samt detaljer om betalingstransaksjonene, men kan ikke for alle transaksjoner benyttes for sikker identifikasjon av betalingsmottaker.»

Når ytterligere dokumentasjon er nødvendig for å kunne verifisere hva som er betalt eller hvem som har innfridd kravet, må den bokføringspliktige innhente dokumentasjon fra sin bankforbindelse eller fra betaler.»

Videre:

«For sikker identifisering av betalingsmottaker må underliggende transaksjonsbilag, som er tilgjengelig i nettbanken, benyttes for å dokumentere hvilket kontonummer det er overført penger til.»

Og:

«Bankkontoutskriften kan ikke benyttes til sikker identifisering av betalingsmottaker i alle situasjoner. I enkelte banker er nettbankløsningen slik at den som betaler kan styre teksten som fremkommer på egen bankkontoutskrift. I slike tilfeller vil denne teksten, og ikke navn på betalingsmottaker, fremkomme på bankkontoutskriften. I nettbanken registrerer brukeren betalingsmottakers navn, adresse og tilhørende bankkontonummer. Slik registrering er ikke koblet til bankens sentrale kunderegister. For sikker identifisering av betalingsmottaker må underliggende transaksjonsbilag, som er tilgjengelig i nettbanken, benyttes for å dokumentere hvilket kontonummer det er overført penger til. Ytterligere dokumentasjon av betalingen kan innhentes ved forespørsel til banken, ut fra hva som er tilgjengelig av opplysninger.»

Dette ser ut som krav om identifisering (til og med sikker identifikasjon) og verifisering av betalingsmottaker, og harmoniserer dårlig med det generelle kravet i punkt 3.1 om ordinær sannsynliggjøring. Teksten som er gjengitt over er sannsynligvis ment som veiledning for bokføringspliktige som ønsker sikrere identifisering av betalingsmotparten enn minimumskravet til sannsynliggjøring gir, uten at dette fremgår av teksten. Vi mener at slike føringer, som følger av behovet for intern kontroll og egen dokumentasjon (ut over det som kreves) bør tas ut av standarden.

Standarden bør gi generelle krav til dokumentasjon av betalingstransaksjoner som gjelder alle dokumentasjonsformer. Vi mener derfor at innholdet i punkt 3.4, som kun vedrører en enkelt dokumentasjonsform (kontoutskriften) bør flyttes til veiledende tekst i punkt 3.1, eller fremkomme som et eksempel i vedlegg (se standardens punkt 6).

Punkt 4 Dokumentasjons- og oppbevaringskrav ved ulike betalingsløsninger

Her stilles det ingen krav (ingen uthevet tekst). Punktet inneholder i hovedsak eksempler på hvordan det generelle kravet kan etterleves ved bruk av ulike betalingsløsninger.

Teksten er ikke særlig tydelig på hvilke løsninger som aksepteres og ikke. Dette kommer i stedet frem i tabeller. Eksempler:

- Betalingsforslag er ikke tilstrekkelig dokumentasjon av betalingstransaksjoner.
- Kontoutskrift er tilstrekkelig dokumentasjon av renter, gebyrer og andre omkostninger.

Punkt 4 bør innledes med generelle krav til dokumentasjon og oppbevaring, i uthevet tekst. Det legges blant annet opp til at intern dokumentasjon som betalingsforslag mv. ikke kan benyttes; dokumentasjonen må være utstedt av betalingsmottaker eller betalingsformidler. Dette bør fremgå av uthevet tekst, mens veiledning knyttet til konkrete betalingsløsninger kan fremgå i øvrig tekst eller som eksempler i vedlegg (se standardens punkt 6).

Når det gjelder oppbevaring bør en henvisning til bokføringsloven § 13, bokføringsforskriften kapittel 7 og NBS 1 *Sikring av regnskapsmateriale* være tilstrekkelig.

Forslag til ny uthevet tekst:

«Dokumentasjon av betalingstransaksjoner skal utstedes av betalingsmottaker eller betalingsformidler.

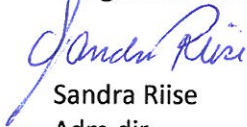
Dokumentasjon av betalingstransaksjoner skal oppbevares i samsvar med kravene i bokføringsloven § 13, bokføringsforskriften kapittel 7 og NBS 1 Sikring av regnskapsmateriale.»

Punktet inneholder gjentatte ganger henvisninger til interne prosedyrer, rutiner og kontroller hos den bokføringspliktige (for eksempel godkjenninger og avstemminger). Dette gjelder særlig de ovenfor nevnte tabellene, med tilhørende flytdiagrammer. Bokføringsregelverket er ikke et regelverk om intern kontroll. Standarden bør derfor i så liten grad som mulig omhandle intern kontroll og interne rutiner hos den bokføringspliktige, men fokusere på minimumskravene til dokumentasjon av betalingstransaksjoner (jf. formålet med standarden).

Innhold i tabellene som vedrører dokumentasjon av balansen er overflødig, og bør fjernes. Dette er tilstrekkelig regulert i bokføringsloven § 11, bokføringsforskriften § 6-2 og NBS 5 *Dokumentasjon av balansen*.

Vennlig hilsen

Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening

Sandra Riise
Adm.dir.

Peer Veiby (sign.)
Leder fagutvalget

NORGES BONDELAG

Norsk RegnskapsStiftelse
Postboks 2914 Solli
0230 OSLO

Vår saksbehandler
Pål Kristian Ormstad
+47 97 51 81 28

Vår dato
14.05.2014
Deres dato
14.05.2014

Vår referanse
12/00056-9
Deres referanse

NRS høring: NBS(HU) Dokumentasjon av betalingstransaksjoner

Norges Bondelag viser til høringsbrev av 10/2-2014.

Bokføringspliktiges dokumentasjon av en betalingstransaksjon danner grunnlaget for et nøyaktig og fullstendig regnskap. Dokumentasjon på betalingstransaksjoner varierer med hvilken bankforbindelse den bokføringspliktige har. Tilgjengeligheten den ulike informasjonen har, avgjør i hvilken grad den bokføringspliktige henter den ut og om den blir benyttet i forbindelse med bokføring.

De krav som her foreslås vil medføre større antall posteringsgrunnlag til bokføring enn kun bruke av kontoutskrift som dokumentasjon. Må all dokumentasjon av betalings-transaksjoner uten KID inneholde navn på betalere, kontonummer og beløp med tillegg av fakturanummer/kundenummer/referanse vil dette medføre en betydelig økt administrasjon og kostnad for de bokføringspliktige. Norges Bondelag stiller spørsmål ved kost/nytte effekten av dette tilleggskravet.

Allikevel ser vi at denne standarden kan gi en mulighet til å påvirke og få bankene til å tilrettelegge informasjonen om betalingstransaksjoner på en bedre måte. Den bokføringspliktige må kunne på en enklere måte få et godt nok dokument for alle typer betalinger ved å benytte kontoutskrift som dokumentasjon. For eksempel ved endringer som gjøres i kontotekst tilknyttet kontonummer ikke skal overstyre hvilke opplysninger som fremkommer på kontoutskriften. Dermed sikrer man en sporing mellom kontonummer oppgitt på faktura m/u girodel og kontonummer på kontoutskrift. Denne kontonummeridentifiseringen komplimenterer kontrollsporet mellom dokumentasjon av bokførte opplysninger via bokføringsspesifikasjoner og frem til pliktig regnskapsrapportering (jf. bokføringsloven § 6).

I de mindre regnskap med begrenset ajourholdsplikt etter bokføringsforskriften § 4-1 vil regnskapene i de fleste tilfeller være enkle og oversiktige selv om mengden manuelle betalingstransaksjoner utgjør en stor andel. Norges Bondelag mener at i de mindre regnskapene vil en kontoutskrift danne et godt nok grunnlag for å fastslå at en

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse:
Postboks 9354 Grønland
0135 OSLO

Norges Bondelag
Bondelagets Servicekontor AS

Besøksadresse:
Landbrukets Hus,
Sveigaardsgate 34 C
0191 OSLO

Org.nr.: 939678670
Org.nr.: 985063001 MVA

Telefon:
22 05 45 00

Bankkonto: 8101.05.12891
Bankkonto:: 8101.05. 91392

E-postadresse:
bondelaget@bondelaget.no

Internett:
www.bondelaget.no

Vår dato
14.05.2014

Vår referanse
12/00056-9

betalingstransaksjon er reell, mye fordi mengden reskontroposter som skal krysses innen en gitt periode er minimal.

Regnskapsførere har idag plikt til å gjennomføre en risikovurdering av sin oppdragsgiver og tilhørende regnskap. Underforstått i dette kravet må risikoen for feil i betalingstransaksjoner også ligge. Denne standarden mener vi gir strengere krav til dokumentasjon for alle bokføringspliktige, mens det kun i noen tilfeller vil være påkrevd.

Norges Bondelag vil videre påpeke at betalingstransaksjonens dokumentasjon i flere tilfeller kan være mangelfull. Dette gjelder eksempelvis i de tilfeller der private personer er kunder av virksomheten. Betalingsdokumentasjonens innhold vil være prisgitt den informasjonen som den private kunden påfører betalingstransaksjonen i sin egen nettbank, telebank m.m. Det kan være mangelfullt i henhold til fakturanummer, kundenummer, annen referanse, delbetalings-id osv. Når en slik betaling er gjennomført vil det være vanskelig å be om endring i ettertid. Dokumentasjonen kan bryte med krav som stilles her. Det må ikke skapes noen begrensninger for næringsdrivende å kunne fakturere uten KID og avgang for betalere å betale uten KID.

Når en benytter scanning av bilag til bokføring, medfører også dette større arbeidsmengde når hver enkelt betalingstransaksjon skal dokumenteres særskilt med tilfredsstillende spesifisert bilag.

Norges Bondelag kan ikke se at de krav som stilles i denne høringsuttalelsen vil forenkle og effektiviserer arbeidet verken for de bokføringspliktige eller regnskapsførerbransjen. Videre mener vi at forslaget harmonerer dårlig med fokuset på forenkling og tilrettelegging av regelverk og offentlige tjenester som et middel til å øke næringslivets konkurranseevne

Med vennlig hilsen

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Arnstein Tveito

Pål Kristian Ormstad

Norsk RegnskapsStiftelse
nrs@revisorforeningen.no

Oslo, 9. mai 2014

Høring – NBS (HU) – Dokumentasjon av betalingstransaksjoner

Vi viser til høringsbrev av 10. februar 2014 med høringsutkast til norsk bokføringsstandard NBS (HU) *Dokumentasjon av betalingstransaksjoner*. Bokføringsforskriften § 5-11 sier ikke mye om dokumentasjon av betalingstransaksjoner: «Dokumentasjon av betalingstransaksjoner som ikke vedrører kontante kjøp og salg, skal vise betaler og mottaker av betalingen samt beløp og dokumentasjonsdato.»

Norges Kommunerevisorforbund mener at forslag til standard gir en god beskrivelse av stegene ved manuelle og automatiske betalingsløsninger og om hva som må dokumenteres og er oppbevaringspliktig.

Det er en viktig presisering i forslag til standard at bankkontoutskriften ikke alltid gir dokumentasjon på mottaker av betalingen fordi man blant annet kan legge inn tekst selv i nettbanken. For sikker identifisering av betalingsmottaker må da underliggende transaksjonsbilag etter gjennomført pengeoverføring benyttes for å dokumentere hvilket kontonummer det er overført penger til.

Det er vår oppfatning at forslaget til standard gir nyttig informasjon og veiledning, og dessuten tar for seg eksempler med ulike betalingsformer. Samtidig er innholdet generelt på den måte at den angir kravene til dokumentasjon selv om det kommer nye oppgjørsformer i fremtiden.

Vi vil imidlertid bemerke at høringsutkastet gjennomgående snakker om betaling som innfrielse av krav og at dokumentasjonen skal ha tilstrekkelige opplysninger til at det kan identifiseres hvilket krav som blir innfridd. I offentlig sektor forekommer det ofte betalinger uten at det foreligger noe krav. Det bør presiseres at standarden også gjelder for slike betalinger.

Norges Kommunerevisorforbund
- på vakt for fellesskapets verdier

Postadresse:
Postboks 1417 Vik
0115 OSLO

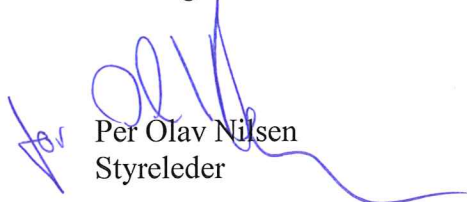
Besøksadresse:
Munkedamsveien 3B, 3. etg.

Telefon: 23 23 97 00
E-post: post@nkrf.no
Twitter: @nkrf

Org.nr.: 975 450 694 MVA
Kontonr.: 1450.12.70424
Web: www.nkrf.no

I avsnitt 4.4 i høringsutkastet omtales bl.a. dokumentasjon ved bruk av betalingskort. Vi oppfatter drøftelsen som svært generell og at den med fordel kunne vært noe utdypet. Spesielt er det ønskelig med en avklaring av bruk av debetkort, og hvorvidt disse betraktes som kontante midler (og dermed ikke omfattes av standarden) eller om omfattes av standarden.

Vennlig hilsen

Per Olav Nilsen
Styreleder

Ingvar Linde (sign.)
Leder regnskapskomiteen

Norsk Regnskapsstiftelse
Postboks 2914 Solli
0230 OSLO

1. september 2014

Høringsutkast til norsk bokføringsstandard NBS (HU) Dokumentasjon av betalingstransaksjoner

Vi viser til høringsbrev av 10. februar 2014 med vedlagte høringsutkast til norsk bokføringsstandard NBS (HU) om dokumentasjon av betalingstransaksjoner, samt til epost av 16. mai om utsatt svarfrist til 1. september.

Generelt

Standardens beskrivelser og vurderinger tar utgangspunkt i betalinger særlig knyttet til salgs- og kjøpstransaksjoner, og den berører ikke transaksjoner mellom nærstående spesielt. Det følger imidlertid av innledningen at standarden også omfatter betalingstransaksjoner knyttet til fordringer og gjeld generelt og ikke bare knyttet til salgs- og kjøpstransaksjoner. Norsk Øko-Forum (NØF) mener at de retningslinjene som følger av standarden også må gjelde for transaksjoner mellom nærstående så langt det passer, herunder betalinger som oppstår som følge av alle typer fordrings- og gjeldsforhold.

Vår erfaring er at betalingstransaksjoner mellom nærstående ofte er dårlig dokumentert. Spesielt gjelder dette betalinger som føres på gjelds- og fordringskontoer (såkalte mellomregningskontoer), der motparten er en nærstående person eller et nærstående selskap. Dokumentasjonen hos de bokføringspliktige er i mange tilfeller såpass mangelfull at det er umulig å etterprøve realitet, fullstendighet og nøyaktighet. Det er først og fremst angivelse av partene som er problematisk, hvem det er som er part(er) i betalingstransaksjonen, hva som er grunnlaget for betalingen og dokumentasjonen for dette.

Etter vår syn bør derfor standarden presisere klarere at dokumentasjonsreglene også gjelder for betalingstransaksjoner mellom nærstående og viktigheten av at slike transaksjoner er godt dokumentert. Transaksjoner mellom nærstående er et risikoområde hvor det ofte avdekkes vesentlige feil og misligheter som kan få store konsekvenser samfunnsmessig og for det enkelte foretak.

Pkt. 3.1 Angivelse av partene

Hos betalingsmottaker kan det mellom nærstående være vanskelig å identifisere hvilke krav som blir innfridd. Den som faktisk foretar betalingen kan være en annen enn betaler, og det er ikke uvanlig at betalingen foretas til en tredjepart.

Et vanlig forekommende tilfelle er at den som betaler ned på sin gjeld til en nærstående, utbetaler beløpet til en tredjepart. Tredjeparten vil ofte være en nærstående person eller et nærstående selskap som har et fordrings-/gjeldsforhold til den nærstående som betaler, men det kan også være en nærstående som er lenger ut i rekken av fordringshavere og/eller kreditorer.

Standarden legger til grunn at det må fremkomme av salgsdokumentasjonen og/eller underliggende avtaler at betaling skal skje til tredjepart. Når betalingstransaksjonen ikke har opphav i en salgstransaksjon, må dette således fremkomme i en underliggende avtale, eventuelt at relevant informasjon fremgår av låneavtale som er kontrollerbar mot betalingsdokumentasjonen.

Slik vi ser det blir en slik avtale en del av betalingsdokumentasjonen både for betaler og betalingsmottaker. Betalingsmottaker får, helt eller delvis, innfridd sitt krav og må bokføre betalingen i mellomregning med tredjepart som faktisk mottar betalingen. Det er derfor naturlig at avtalen også blir en del av betalingsdokumentasjonen hos betalingsmottaker. Tredjepart, som mottar pengene, må dessuten dokumentere at betalingen gjelder det bokførte kravet.

Etter vår oppfatning bør dette presiseres i standarden.

Med hilsen
for Norsk Øko-Forum
Jan-Egil Kristiansen
leder faglig utvalg

Norsk Regnskapsstiftelse
Henrik Ibsens Gate 100
Postboks 2914 Solli, 0230 Oslo

Oslo, 1.09.2014

Vår ref: RB

Høringssvar NBS Dokumentasjon av betalingstransaksjoner

Generell vurdering:

Revisorforeningen mener forslaget til standard om dokumentasjon av betalingstransaksjoner ikke bør fastsettes. Vi oppfatter standarden både å være for omfattende og uklart utformet. Generelt kan nevnes:

- På flere punkter er det uklart om punktet omhandler bokføringspliktig betaler, bokføringspliktig betalingsmottaker eller begge deler.
- Gjennomgående er det uklart når standarden omtaler et (minste)krav til dokumentasjon, og når den gir veiledning.
- Flere steder i standarden er det ordvalg som skaper usikkerhet om hva som er ment
- Standarden inneholder en rekke beskrivelser av hvordan verden er/fungerer, og mye av dette kan vi ikke se at er nødvendig å ha med, i alle fall ikke i selve standarden.

GBS-uttalelse i stedet for standard?

I rapporten om forenklinger i bokføringsregelverket foreslår NRS endringer i ordlyden i § 5-11 i bokføringsforskriften, jf. pkt. 3.3.1 i rapporten: «Dokumentasjon av betalingstransaksjoner som ikke vedrører kontante kjøp og salg, skal vise beløp og dokumentasjonsdato, samt inneholde tilstrekkelig informasjon til å sannsynliggjøre hvem som er betaler og betalingsmottaker. Med betaler menes den som innfrir sin betalingsforpliktelse, og med betalingsmottaker menes den som får innfridd sitt krav.» NRS går i rapporten ut i fra at dette er nåværende praksis, og at endringene kun er en presisering av nåværende praksis. Dette er vi enige i. Revisorforeningen mener det ikke er behov for en standard for å informere de regnskapspliktige om tolkningen. NRS bør heller vurdere å utgi en uttalelse med presiseringer i tråd med den foreslåtte ordlyden i § 5-11.

I statusrapporten fra Bokføringsstandardstyret fremgår det at: «Norske bokføringsstandarder (NBS) omhandler hvordan generelle krav i bokføringsloven og bokføringsforskriften skal eller kan etterleves.» og «Uttalelser om bokføring – god bokføringsskikk (GBS), forklarer hvordan konkrete krav i bokføringsloven og bokføringsforskriften skal forstås.» Det siste kan i dette tilfellet synes mer treffende.

Vi har følgende detaljerte kommentarer til høringsutkastet dersom NRS velger å beholde dette:

Definisjon av begreper

Kravet i bokføringsforskriften § 5-11 gjelder dokumentasjon av betalingstransaksjoner som ikke gjelder kontante kjøp og salg. Vi antar at kontante salg er det samme som kontantsalg definert i § 5-3-1, og at kontante kjøp er motsatsen til dette. Vi foreslår at det tas inn en henvisning til § 5-3-1.

Del 1

Tredje avsnitt

«Manuell og automatisk betalingsløsning» er ikke nærmere definert. Det bør enten defineres hva disse dekker, avtalegiro, elektronisk faktura, faste trekk, visa, masterkort, giro levert i skranke, faste betalingsoppdrag osv., eller bytte ut «manuelle så vel som automatiske» med ordet «ulike».

Femte avsnitt

Vi er usikre på hva som menes med dette avsnittet og foreslår at det slettes.

Sjuende og åttende avsnitt

Det som nevnes i siste punkt i syvende avsnitt og i åttende avsnitt (bankremisser, betalingskort, kontantbetalinger, paypal og mobilbetalinger) blir som regel utelukkende brukt ved «kontante kjøp og salg». Betalingstransaksjoner som gjelder kontante kjøp og salg er utenfor virkeområdet. Disse bør derfor strykes som eksempler, eller avgrensningen mot «kontante kjøp og salg» bør fremkomme.

Del 2

Andre avsnitt

Skrivefeil i innklippet lovtekst, legg til e som anvist. «vedrører kontante kjøp og salg»

Tredje avsnitt

Vi klarer ikke å se sammenhengen med selve standarden. For finansavtaleloven § 30, 2. og 3. ledd passer innledningen «Kontrollopplysninger om hvem som er parter i betalingstransaksjonen», men det er et lovkrav for institusjonen, ikke for den bokføringspliktige. Hva slags relevans de andre bestemmelsene har i forhold til standarden er uklart.

Skattebetalingsloven § 5-14, 1. ledd og Ligningsloven § 6-2, nr. 1 og 2

Paragrafen diskuterer «arbeidsgiverkontrollen» og hvilke retter myndigheter har til informasjon. Dette oppleves lite relevant, og treffer ikke innledningen i avsnittet.

Ligningsloven § 6-2, nr. 1 og 2 og Merverdiavgiftsloven § 16-2, 1. og 2. ledd

Referansen til merverdiavgiftsloven omhandler hvilke rettigheter avgiftsmyndighetene har til å kreve informasjon fra tredjeparter. Dette oppleves lite relevant, og treffer ikke innledningen i avsnittet.

Hvitvaskingsloven § 32

Loven omhandler opplysningsplikt, herunder regler for betalingsformidleren og ikke kontohaveren. Dette oppleves lite relevant, og treffer ikke innledningen i avsnittet.

Konklusjon: alle lovhenvisninger bør tas ut, hvis ikke bør innledningen skrives om, og det bør presiseres om opplistingen er uttømmende eller ikke.

Del 3

Slik vi forstår standarden er dette et forsøk på kodifisering av praksis. Vi er redd for at uklarhetene som oppstår som følge av valgt ordlyd kan føre til usikkerhet og større dokumentasjonskrav for de bokføringspliktige. Vi illustrerer med noen eksempler:

3.1

Vi antar at det som er uthevet tekst er standarden. Hvorfor er ikke «Tilsvarende er betalingsmottaker den som får innfridd sitt krav.» også i uthevet tekst slik som motparten? Slik det uthevede teksten er utformet kan det leses som det er forskjeller i krav mellom subjektene. Vårt forslag til ny uthevet tekst:

«Betalers er den som innfrir sin gjeld. Tilsvarende er betalingsmottaker den som får innfridd sitt krav.»

Annen uthevet tekst slettes eller flyttes eventuelt til veiledning.

Dersom setningen «Betalingsmottakers kontonummer er likevel det sentrale for å identifisere mottaker» skal beholdes, foreslår vi at det settes inn «er normalt det sentrale...». Det er uklart om kravene gjelder betaler eller betalingsmottaker i denne delen. Dette bør komme klarere frem.

Tredje avsnitt

Foreslår å erstatte «vil i de fleste tilfeller være til-strekkelig for å kunne» med «er tilstrekkelig til å». Eksiterende ordlyd skaper usikkerhet. Er det riktig forstått at det finnes tilfeller der betalingsmottaker må mer enn å sannsynliggjøre hvem som har innfridd sin gjeld? I så fall må dette komme klarere frem.

Fjerde avsnitt

Avsnittet er uklart, men vi antar at det omhandler betalingsmottaker, og er en fortsettelse/utdyping av avsnittet før. I stedet for å starte første setning med «Når betalingsdokumentasjonen skal vise betaler, skal dette forstås som at dokumentasjonen skal ha tilstrekkelige opplysninger til at det kan identifiseres hvilket krav som blir innfridd.», foreslår vi «Kravet om at betalingsmottakers betalingsdokumentasjon skal vise betaler, skal forstås...»

Vi er dessuten skeptiske til at NRS kan oppstille som et krav at mottakers betalingsdokumentasjon skal vise hvilket krav som er innfridd dersom partene har flere krav mellom seg. Etter ordlyden i § 5-11 er det krav til at betalingsdokumentasjonen bl.a. skal vise betaler, men ikke hvilke krav på betaler som er innfridd.

Sjuende avsnitt

Kravet om at «Dokumentasjonen må inneholde betalers navn og en identifikasjon av mottaker – kontonummer og eventuelt navn», virker strengt. Vi er imot å utvide kravene gjennom denne standarden. Det må være nok at betalers betalingsdokumentasjon på dette punktet inneholde tilstrekkelig informasjon til å sannsynliggjøre hvem som er betalingsmottaker.

Niende avsnitt

Teksten til eksempelet kan leses som at det er tilstrekkelig med salgsdokument. Vi foreslår at eksempelet også tar med kravet til betalingsdokumentasjon, eventuelt bekrefter at kravet til slagsdokumentasjon er tilstrekkelig?

Tiende avsnitt

Skissen her viser et tre-parts forhold. Setningen «Den som innfrir sitt krav, defineres som betaler» skaper usikkerhet. «Sitt krav» foreslås endret til «sin gjeld», som standarden bruker innledningsvis. Eksempelteksten inneholder flere ulike problemstillinger. Dette gjør teksten uklar og standarden får ikke frem hva som er tilhørende krav på en tydelig måte.

Vi stusser også over det som står i siste setning. Det synes som om standarden legger føringer på hvordan selskaper må innrette seg avtalerettslig, det hører ikke hjemme i en bokføringsstandard.

Ellevte avsnitt

Setningen «Det må fremkomme av salgsdokumentasjonen og/eller underliggende avtaler at betaling skal skje til tredjepart», er vag. I utgangspunktet er det vanskelig å se for seg tilfeller hvor det er mulig å betale til en annen enn selger, dersom det ikke er oppgitt at det skal gjøres. Om det er ekstra formalkrav knyttet til «salgsdokumentasjonen og/eller underliggende avtaler» bør det spesifiseres og fremkomme klart.

Dersom kravet over omhandler både den som betaler og den som selger, er det vanskelig å se for seg at den som betaler skal ha tilgang til «underliggende avtaler». En som kjøper vil betale til det kontonummer som er oppgitt på faktura.

3.2 Beløp

Denne delen har slik vi forstår det til hensikt å spesifisere at betalingsdokumentasjonen skal vise beløp. Men så omtales i tillegg dette: «tilstrekkelig med sannsynliggjøring av hvilke enkeltposter som er innfridd.». Veiledningsteksten til dette punktet er uklar. Dersom det er et krav at dokumentasjonen skal vise hvilket krav som er betalt, må det komme klart frem. Når ordet sannsynliggjøring brukes, kan det mistolkes. Vi kan ikke se at det må kunne sannsynliggjøres hvilke krav som er innfridd etter ordlyden i bokføringsloven og –forskriften, og ber i så fall om hjemmelen for det. I noen leverandør-/kunde-forhold kan det tenkes at man bare forholder seg til summen av krav, ikke de enkelte krav, uten at vi kan se at det bør være forbudt.'

Tredje avsnitt

For oss er det uklart hvem dette avsnittet adresserer, betaler og/eller betalingsmottaker. Det er også uklart for oss hva som ligger i ordlyden «informasjon om valutaen». Det er også uklart om siste setningen er å forstå som et krav/veiledning eller en beskrivelse av hvordan praksis er i Norge?

Vi er også usikre på om det er slik å forstå om dette kravet bør gjelde kun dersom betalingen er i en annen valuta enn salgsdokumentet? Eksempelvis vil en bedrift som vanligvis fakturerer i NOK, men som sender et par fakturaer i EUR med innbetaling til NOK konto, også dekkes av kravet? Vi foreslår at ordlyden endres til: «Dersom betalingen er i en annen valuta enn kontoen det trekkes fra/innbetales til, må vekslingskursen og type valuta fremgå av betalingsdokumentasjonen til ...»

Fjerde avsnitt

Dette avsnittet reiser en prinsipiell problemstilling vi har vært inne på tidligere. Er det et krav å gjøre bokføringen slik at betalingen identifiserer fakturaen den er ment å betale? At begrepet «størst mulig sannsynlighet» innføres når man i innledningen bruker sannsynliggjøring, er uheldig. Begrepene har forskjellig mening, og vi foreslår å stryke setningen.

Siste setning: «Dokumentasjonen må kunne etterprøves ved ekstern kontroll» kan tyde på at dette gjelder kun dette avsnittet. Alt som gjelder bokføring må kunne etterprøves, slik sett bør setningen slettes.

3.3 Dokumentasjonsdato

Første avsnitt

Det er uklart om den «bokføringspliktige» er betaler eller den som mottar? Vi antar begge, men det må komme klart frem.

3.4 Bankkontoutskriften

Første avsnitt

Det er uheldig at den uthevede teksten bruker begrepet «sikker identifikasjon», det er ikke et krav i standarden å foreta sikker identifikasjon av betalingsmottaker. Når ordlyden står slik i uthevet tekst, kan det lede leseren til å tro at det er et krav. «Sikker identifikasjon» benyttes videre i teksten og er uheldig, med mindre standardsetter mener det er et krav.

Sjette avsnitt

Avsnittet diskuterer tilfeller der den bokføringspliktige/personell tilknyttet den bokføringspliktige har mulighet til å endre tekst på betalingene. Det fremstår som uklart hva som er rene beskrivelser og hva som er krav.

4.1 Bruk av nettbank, manuell betaling

Sjette avsnitt

Setningen «Bankkontoutskrift er tilfredsstillende dokumentasjon når den inneholder tilstrekkelig med opplysninger til å kunne identifisere partene, og hvilket krav som er innfridd gjennom betalingen», kan se ut som en oppsummering av kravene i denne standard. Slik den er skrevet ser det ut til at den er for begge parter? Utskriften bør vel også vise dato, muligens valuta i de tilfeller det er en problemstilling.

Sjuende avsnitt

Det er uklart hvilken av partene dette avsnittet søker å adressere. Vi ser ikke at dette er en reell problemstilling i praksis. Hvis betaler ikke vet/husker hvilket krav som er innfridd, er det en åpen post som man finner ut av. Det samme motsatt, en innbetaling selger ikke vet hvem kommer fra, vil være en åpen post som søkes opp.

4.3 Internbank og tredjepartsløsninger

Det er verdt å merke seg at fagmiljøet i regnskap mener at deltakere i konsernkontordninger har en fordring. Det vil si at andre enn morselskapet ikke har bankkonto. I slik tilfeller må det rent juridisk være mor som får innbetalingen og så skjer en motregning mot datterselskapet? Har NRS vurdert denne problemstillingen?

4.4 Andre ebetalingsformer

Slik denne delen er skrevet kan det virke som standarden dekker all bruk av betalingskort, bankremisse og sjekkbuk. Vår oppfatning er at slike betalingsmidler som oftest brukes i forbindelse med kontantsalg. Det bør legges inn en klar referanse at det ikke er krav til slik dokumentasjon om betalingen er som ledd i kontantsalg.

Med vennlig hilsen
Den norske Revisorforening

Per Hanstad
Adm. direktør

Harald Brandsås
Fagdirektør

NRS

Høringsutkast til norsk bokføringsstandard NBS (HU) Dokumentasjon av betalingstransaksjoner

Vi viser til høringsbrev av 10. februar 2014 hvor høringsutkast til norsk bokføringsstandard NBS (HU) *Dokumentasjon av betalingstransaksjoner* ble sendt på høring. Vi viser også til e-post av 16. mai 2014 der svarfristen ble utsatt til 1. september 2014.

Skattedirektoratet har følgende kommentarer til utkastet.

I punkt 3.1 *Angivelse av partene* er det tatt som utgangspunkt at betaler er den som innfrir sin gjeld og at dette ikke alltid behøver å være den som faktisk gjennomfører betalingen. Vi vil påpeke at det i mange tilfeller også er viktig at det fremkommer hvem som faktisk gjennomfører betalingen. Dette er spesielt viktig i de tilfeller betaler er bokføringspliktig. I praksis forekommer det at andre selskaper i et konsern foretar betalingen på vegne av andre konsernselskaper. Dette kan være for å innfri fordring/gjeld mellom selskapene. I slike tilfeller er det viktig at det av betalingsdokumentasjonen også fremkommer hvilke andre forpliktelser som innfris ved betalingen utover forpliktelsen til betalingsmottaker. Etter vår vurdering bør det i standarden fremkomme tydelig at når betalingen foretas av en tredjepart, må grunnen til dette fremgå av betalingsdokumentasjonen.

Vennligst oppgi vår referanse ved henvendelser i saken.

Med hilsen

Annette Utheim Eggesbø
underdirektør
Rettsavdelingen, foretaksskatt
Skattedirektoratet

Rune Tystad

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Økonomiforbundet

FAG • FREMTID • FELLESKAP

Regnskapsførernes egen bransje- og fagforening

Norsk RegnskapsStiftelse
nrs@revisorforeningen.no

Deres ref.:

Vår ref.: OAS

Hamar, 1.09.2014

Høringsutkast til norsk bokføringsstandard NBS (HU) Dokumentasjon av betalingstransaksjoner.

Vi har mottatt høringsbrev datert 10. februar 2014 vedrørende ovennevnte høring.

De foreslåtte endringene vil medføre et større antall posteringer og betydelig merarbeid for å framskaffe fullstendig informasjon til dokumentasjon av transaksjoner uten KID.

I små og mellomstore regnskap mener vi at dagens kontoutskrift danner et tilstrekkelig grunnlag for å kunne avstemme reskonto korrekt, og vi kan ikke se at risikoen for eventuelle feil står i forhold til det merarbeid standarden legger opp til.

For større regnskaper vil man normalt benytte KID, så standarden vil i hovedsak gå ut over småskala næringsdrivende. Vi mener det er helt vesentlig at slike næringer skal kunne fakturere og mota betaling uten KID, og da uten at det medfører uforholdsmessig merarbeid for regnskapsfører.

Økonomiforbundet støtter tiltak som forenkler og effektiviserer, og vi støtter intensjonen om å påvirke bankene til å tilrettelegge informasjon om betalingstransaksjoner på en bedre måte. Men fram til bankene og programvareselskapene har kommet fram til en løsning som ikke medfører uforholdsmessig mye merarbeid for regnskapsfører, så ber vi om at standarden på dette punkt endres fra ufravikelig til ønskelig.

Med vennlig hilsen
Økonomiforbundet

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Ove A Sagen
Rådgiver fag

Rune Martinsen
Daglig leder